

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

I. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, obavljena je revizija financijskih izvještaja i poslovanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: Zavod) za 2008., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.
3. Sljedeći postupci i učinci su utjecali na izražavanje mišljenja:
 - Potraživanja za predujmove dane bolničkim zdravstvenim ustanovama koncem 2008. iznosila su 38.863.142,00 kn, što se odnosi na osam bolnica. Odnose se na potraživanja za sredstva doznačena bolnicama s osnove razlike između više doznačenih sredstava i ugovorene vrijednosti usluga. Koncem 2007. navedena potraživanja su iznosila 136.162.793,00 kn, što se odnosilo na 12 bolnica. U srpnju 2008., u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske, otpisana su potraživanja, odnosno dug bolničkih zdravstvenih ustanova koje u 2007. te do konca ožujka 2008. nisu u potpunosti izvršile ugovorenu zdravstvenu zaštitu sa stanjem na dan 31. ožujka 2008. u ukupnom iznosu 175.382.485,00 kn (17 bolnica), te u skladu s odlukom Upravnog vijeća u iznosu 3.971.702,00 kn (jedna bolnica), odnosno otpisan je ukupni dug bolnicama (18 bolnica) u iznosu 179.354.187,00 kn. Pojedine bolnice kojima je u tijeku 2008. otpisan dug za bolničku zdravstvenu zaštitu (šest bolnica) u ukupnom iznosu 38.612.571,00 kn, ponovno su koncem 2008. iskazale dug prema Zavodu u ukupnom iznosu 31.953.437,00 kn, iz čega proizlazi da mjere otpisa potraživanja nisu bile učinkovite te da nisu utvrđeni odgovarajući kriteriji prema kojima se obračunavaju sredstva za pojedine bolnice.
 - Rashodi za nabavu i pohranu cjepiva u 2008. izvršeni su u iznosu 95.021.271,00 kn. S jednim društvom je u siječnju 2008. zaključen ugovor o pohrani i distribuciji cjepiva županijskim zavodima za javno zdravstvo i Zavodu za javno zdravstvo za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. Prema odredbama ugovora, društvo je dostavilo Zavodu tromjesečna izvješća za 2008. koja sadrže podatke o skladišnim evidencijama s podacima o šifri, imenu i obliku, te količini nabavljenih i izdanih cjepiva zavodima za javno zdravstvo i bolničkim ustanovama, te stanju zaliha po vrstama cjepiva. Međutim, navedena izvješća ne sadrže ugovorene podatke o broju osoba obuhvaćene programima cijepljenja, kao ni o neutrošenim i uništenim cjepivima po vrsti i količini, a što je također ugovoreno, te dijelom nije postupljeno u skladu s odredbama ugovora.

II. OSNOVNI PODACI

Podaci iz financijskih izvještaja za 2008.

u kn

Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno Izvršeno	% ostvarenja izvršenja
1.	Prihodi i primici	20.361.565.800,00	20.644.438.201,00	101,4
2.	Rashodi i izdaci	20.361.565.800,00	20.736.035.878,00	101,8
3.	Manjak prihoda	0,00	91.597.677,00	
Stanje 31. prosinca				
4.	Nefinancijska imovina			213.346.083,00
5.	Financijska imovina			4.228.390.163,00
6.	Obveze			4.311.142.299,00
7.	Broj zaposlenika			2 490

Nefinancijska imovina odnosi se na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 132.815.799,00 kn, opreme u iznosu 41.185.720,00 kn, prijevoznih sredstava u iznosu 1.208.382,00 kn, te druge imovine u iznosu 38.136.182,00 kn.

Financijska imovina odnosi se na novčana sredstva u iznosu 7.027.082,00 kn, potraživanja u iznosu 1.135.013.351,00 kn, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 2.843.995.310,00 kn, te drugo u iznosu 242.354.420,00 kn.

Potraživanja se odnose na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.046.489.832,00 kn, potraživanja od zaposlenih za više plaćene poreze i doprinose i druga potraživanja u iznosu 47.827.457,00 kn, te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 40.696.062,00 kn.

Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda se prema programima odnose na nedospjele i neplaćene obveze za lijekove na recepte u iznosu 1.251.452.824,00 kn, bolničku zdravstvenu zaštitu 736.605.310,00 kn, troškove zdravstvene zaštite po obračunu za hrvatske osiguranike s inozemnim osiguranjem 249.219.214,00 kn, ortopedske uređaje i pomagala 175.026.002,00 kn, specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu 160.297.247,00 kn, naknade pravnim i fizičkim osobama za bolovanje 113.845.989,00 kn, posebno skupe lijekove 55.669.158,00 kn, druge isplate osiguranicima 21.380.169,00 kn, primarnu zdravstvenu zaštitu 21.023.058,00 kn, transplantacije u bolnicama 14.295.542,00 kn, troškove zdravstvene zaštite inozemnih osiguranika za vrijeme privremenog boravka u Republici Hrvatskoj 12.476.785,00 kn, te druge rashode budućih razdoblja u iznosu 32.704.012,00 kn.

Druga financijska imovina u iznosu 242.354.420,00 kn odnosi se na dionice i udjele u glavnici.

Obveze se odnose na odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja u iznosu 221.293.547,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 7.181.762,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 1.103.153,00 kn, te druge obveze u iznosu 4.081.563.837,00 kn.

Obveze za odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja odnose se na dopunsko zdravstveno osiguranje i to na unaprijed naplaćene premije osiguranja u iznosu 193.451.269,00 kn i na odgođeno priznavanje prihoda dopunskog osiguranja za obračunane zatezne kamate i sudske troškove u iznosu 27.842.278,00 kn.

Druge obveze odnose se na naknade građanima i kućanstvima za zdravstvenu zaštitu u iznosu 3.850.980.633,00 kn, druge tekuće obveze za rashode poslovanja (rad Stručne službe i financijske rashode) u iznosu 178.872.496,00 kn, te obveze za zajmove u iznosu 51.710.708,00 kn.

III. NALAZ

Osvrt na naloge i preporuke revizije za 2007.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Zavoda za 2007., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Zavodu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2008. je utvrđeno da je u svim slučajevima postupljeno prema danim nalogima Državnog ureda za reviziju, odnosno u skladu s pribavljenim mišljenjem Uprave za sustav javne nabave, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

1. Tijekom 2008. za nabavu svih cjepiva provedeni su propisani postupci u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, te je započela provedba postupaka javne nabave za skupe lijekove za 2009. na temelju navedenog Zakona.
2. Zavod je tijekom 2008. u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo i društvom s kojim je zaključen ugovor o pohrani i distribuciji cjepiva, dogovorio novi način izvješćivanja i praćenja podataka o potrošnji i stanju zaliha cjepiva, u cilju uspostave jednostavnog praćenja i uvida u podatke o potrošnji cjepiva, te omogućavanja kvalitetnijeg planiranja potrebnih količina cjepiva.
3. Kod nabave drugih lijekova, te ortopedskih i drugih pomagala, Zavod nije primjenjivao odredbe Zakona o javnoj nabavi, već posebne propise (Zakon o lijekovima, Osnovna i Dopunska lista lijekova, Pravilnik o mjerilima za određivanje cijena lijekova na veliko i o načinu izvještavanja o cijenama na veliko, Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala). Prema obrazloženju Zavoda, a u skladu s pribavljenim mišljenjem Uprave za sustav javne nabave, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, u navedenim postupcima nabave Zavod nije naručitelj koji zaključuje ugovore o nabavi u smislu Zakona o javnoj nabavi, te nije primijenio postupke nabave prema odredbama navedenog Zakona.

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2008.

Sustav unutarnjih financijskih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna. Zavod je uspostavio sustav u skladu s propisima koji određuju ovo područje, odnosno uspostavlja se financijsko upravljanje i kontrola i obavljaju se poslovi unutarnje revizije. Direktor Zavoda je imenovao voditelja za financijsko upravljanje i kontrolu, a u lipnju 2007. donesen je Plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola, ali s kašnjenjem u provedbi pojedinih aktivnosti u odnosu na rokove utvrđene Planom. Provedene su sve aktivnosti vezane uz organizacijsku uspostavu i uspostavlja se mapa procesa. Samoprocjena sustava unutarnjih financijskih kontrola je provedena, o čemu je sastavljeno godišnje izvješće za 2007. i 2008. Utvrđena je vizija, misija, te dugoročni i kratkoročni ciljevi poslovanja čije se ostvarenje prati i analiziraju se uzroci odstupanja. Imenovana je osoba zadužena za nepravilnosti i prijekave. Daljnje aktivnosti na razvoju ovog sustava i rokove za njihovo provođenje potrebno je ugraditi u Plan, odnosno donijeti izmjene i dopune Plana uspostave financijskog upravljanja i kontrola kojima će se odrediti realni rokovi za daljnji razvoj ovog sustava.

Zavod je uspostavio i druge naknadne kontrole koje se obavljaju u okviru Službe za vanjski i unutarnji nadzor i kontrolu, u okviru Direkcije, te regionalnih odjela za vanjski i unutarnji nadzor i kontrolu u područnim uredima u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu. Navedene kontrole organizirane su i obavljaju se u skladu s odredbama Pravilnika o ovlastima i načinu rada kontrolora Zavoda te propisanim procedurama prema navedenom Pravilniku.

Ustrojena je Služba za unutarnju reviziju kao samostalna služba neposredno odgovorna direktoru Zavoda. Sistematizirano je pet radnih mjesta, popunjeno tri, od kojih dvoje zaposlenika imaju ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnje revizije. Tijekom 2008. obavljene su četiri revizije. Prati se provedba i primjena preporuka danih revizijskim izvješćima, o čemu je uspostavljena baza podataka. Sve obveze prema Ministarstvu financija u dijelu godišnjeg izvješćivanja, sastavljanja i dostavljanja strateških i godišnjih planova i druge dokumentacije redovito se izvršavaju.

Državni ured za reviziju naložio je donošenje izmjena i dopuna Plana uspostave financijskog upravljanja i kontrola te provođenje aktivnosti vezanih uz daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrola u realnim rokovima određenim Planom i u skladu s odredbama članaka 8. do 14. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru te Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru.

- 1.2. *Zavod je obrazložio da su tijekom 2008. obavljane prilagodbe poslovanja vezane uz provođenje reforme zdravstvenog sustava. Budući da se radi o prioritetnim zadacima, dio koji se odnosi na financijske unutarnje kontrole nije proveden u skladu s planom, jer se očekuje da će reforma utjecati na procesni i organizacijski ustroj Zavoda.*

Novi Zakon o proračunu i nacrt nove Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za razdoblje 2009. do 2011. postavljaju nove zahtjeve pred tijela državne uprave. Navodi da će se koncem svibnja 2009. u Ministarstvu financija održati prezentacija nove Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za razdoblje 2009. do 2011., te da će se Zavod u cijelosti pridržavati utvrđenih rokova, organizacijskog sustava i zapošljavanja djelatnika za optimalno provođenje poslovnih zadataka.

Donijet će Izmjene i dopune Plana uspostave financijskog upravljanja i kontrole, u skladu sa zahtjevima i kriterijima (što se odnose na sadržaj, rokove i drugo) koje će tražiti Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija, s kojom Zavod ima dobre odnose i čije napatke provodi, što se vidi i iz Objedinjenog godišnjeg izvješća o unutarnjoj financijskoj kontroli u javnom sektoru Republike Hrvatske.

Potraživanja

- 2.1. Ukupna potraživanja Zavoda koncem 2008. iskazana su u iznosu 3.979.008.661,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.046.489.832,00 kn, od prodaje nefinancijske imovine 40.696.062,00 kn i druga potraživanja (od zaposlenih, za više plaćene poreze i doprinose i drugo) u iznosu 47.827.457,00 kn, te za rashode budućih razdoblja u iznosu 2.843.995.310,00 kn.

U okviru potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 40.696.062,00 kn, na potraživanja za medicinsku opremu danu zdravstvenim ustanovama nabavljenu iz sredstava Međunarodne banke za obnovu i razvoj odnosi se 32.833.135,00 kn. Prema zaključenom ugovoru iz 1995. između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, Zavod je iz sredstava kredita nabavio medicinsku opremu u vrijednosti 170.633.704,00 kn. Oprema je nabavljena za potrebe zdravstvenih ustanova. Pojedine zdravstvene ustanove navedenu medicinsku opremu iskazale su u svojim poslovnim knjigama kao donaciju, uz obrazloženje da primljenu opremu zbog ograničenih financijskih sredstava u slučaju plaćanja ne bi prihvatili. Iako je zdravstvenim ustanovama prenesena oprema nabavne vrijednosti 170.633.704,00 kn, u poslovnim knjigama bila su evidentirana potraživanja u iznosu 47.979.759,00 kn za danu opremu na temelju zaključenih ugovora, a za vrijednost dane opreme bez ugovora u iznosu 122.653.945,00 kn nisu iskazana potraživanja, jer su pojedine ustanove odbile zaključiti ugovore. Upravno vijeće je u 2001. i 2003. donijelo zaključke kojima je predložen prijenos medicinske opreme u vlasništvo zdravstvenim ustanovama bez naknade.

Prema obrazloženju odgovorne osobe, za provedbu prijedloga potrebno je izmijeniti odredbe ugovora o projektu zaključenog između Zavoda i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, što nije u nadležnosti Zavoda. Ugovorom je određeno da ustanove plaćaju opremu nabavljenu za njihove potrebe. S obzirom na nastale poteškoće u vezi sa zaključenjem ugovora o prijenosu opreme u vlasništvo zdravstvenih ustanova i na nenadležnost za određivanje načina i uvjeta prijena nabavljene opreme financirane iz sredstava kredita Međunarodne banke za obnovu i razvoj, Zavod je od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u više navrata (do svibnja 2007.) pisanim putem zahtijevao donošenje rješenja navedenog problema, što nije postignuto. Predloženo je da se problem riješi otpisom duga zdravstvenim ustanovama koje su dobile medicinsku opremu. Zavod nije dobio odgovor na upućeni dopis.

Prema podacima Zavoda, utvrđeno je da je nabavljena oprema iz zajma za potrebe zdravstvenih ustanova otpisana i rashodovana. Za otplatu zajma sredstva se osiguravaju Zavodu u državnom proračunu na posebnoj stavci, te redovito otplaćuje zajam iz navedenih osiguranih sredstava. Zavod financira zdravstvene ustanove također iz osiguranih sredstava u državnom proračunu. Zdravstvenim ustanovama nisu bila ranijih godina, niti u 2008. posebno osigurana sredstva za otplatu dijela zajma kojima je nabavljena oprema za njihovu ustanovu.

Državni ured za reviziju predložio je i nadalje poduzimati aktivnosti za rješavanje navedenih potraživanja od zdravstvenih ustanova, u dogovoru s nadležnim institucijama, Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvom financija.

2.2. *Zavod se nije očitovao o ovoj točki Nalaza.*

- 3.1. U okviru drugih potraživanja, vrijednosno najznačajnija su potraživanja za predujmove dane bolničkim zdravstvenim ustanovama u iznosu 38.863.142,00kn, što se odnosi na osam bolnica i to: četiri opće bolnice u iznosu 34.939.577,00 kn, tri specijalne bolnice 2.352.175,00 kn i kliničku bolnicu u iznosu 1.571.390,00 kn. Odnose se na potraživanja za sredstva doznačena bolnicama s osnove razlike između više doznačenih sredstava i ugovorene vrijednosti usluga. Koncem 2007. navedena potraživanja su iznosila 136.162.793,00 kn, što se odnosilo na 12 bolnica, od čega na jednu kliničku bolnicu 35.875.019,00 kn i četiri opće bolnice 74.773.539,00 kn.

Radi rješavanja navedenih potraživanja, u svibnju 2007. Upravno vijeće je donijelo Odluku o načinu provođenja ugovorene zdravstvene zaštite u bolničkim zdravstvenim ustanovama koje u 2006. nisu u potpunosti izvršile ugovorenu zdravstvenu zaštitu. Tom odlukom se bolničke zdravstvene ustanove obvezuju da će ugovorenu zdravstvenu zaštitu koju nisu izvršile u ugovornoj 2006. nadoknaditi tijekom ugovornog razdoblja od 2007. do 2009.

Sredinom ožujka 2008., Upravno vijeće je donijelo sličnu odluku, prema kojoj se bolničke zdravstvene ustanove obvezuju da će i ugovorenu zdravstvenu zaštitu koju nisu izvršile u ugovornoj 2007. nadoknaditi do 2009. Međutim, potraživanja su se u 2008. i dalje povećavala, tako da su koncem ožujka 2008. iznosila ukupno 179.354.187,00 kn.

U srpnju 2008., u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske, otpisana su potraživanja, odnosno dug bolničkih zdravstvenih ustanova koje u 2007. te do konca ožujka 2008. nisu u potpunosti izvršile ugovorenu zdravstvenu zaštitu sa stanjem na dan 31. ožujka 2008. u ukupnom iznosu 175.382.485,00 kn (17 bolnica), te u skladu s odlukom Upravnog vijeća, donesenom na temelju odredbi Statuta Zavoda, u iznosu 3.971.702,00 kn (jedna bolnica), odnosno otpisan je ukupni dug bolnicama (18 bolnica) u iznosu 179.354.187,00 kn. Pojedine bolnice kojima je u tijeku 2008. otpisan dug za bolničku zdravstvenu zaštitu (šest bolnica) u ukupnom iznosu 38.612.571,00 kn, ponovno su koncem 2008. iskazale dug prema Zavodu u ukupnom iznosu 31.953.437,00 kn, iz čega proizlazi da mjere otpisa potraživanja nisu bile učinkovite.

Prema obrazloženju odgovorne osobe, utvrđeni su kriteriji prema kojima se obračunavaju sredstva za bolnice. Međutim, još uvijek postoje objektivne okolnosti zbog kojih pojedine bolnice (primjerice na području posebne državne skrbi) nisu u mogućnosti ispostaviti račune u visini sredstava koja su im dodijeljena. Pojedine bolnice uglavnom obavljaju sve poslove koji se odnose na pojedinu vrstu usluga (primjerice transplantacije se uglavnom obavljaju u jednoj bolnici u Zagrebu), što nije posebno valorizirano, jer još nema odgovarajuće kategorizacije bolnica, odnosno bolnicama nije dana akreditacija za određene poslove.

Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da treba poduzeti mjere u cilju usklađivanja kriterija za dodjelu odgovarajućih sredstava Zavoda pojedinim bolnicama. Predložio je utvrditi kategorizacije bolnica, odnosno bolnicama dodijeliti akreditacije za obavljanje određenih vrsta usluga za koje treba utvrditi cijene te dodjele bolnicama uskladiti s utvrđenim kategorizacijama, količinom i cijenom obavljenih usluga.

- 3.2. *Zavod je naveo da je metodologija izračuna bolničkih proračuna jedinstvena za sve bolničke zdravstvene ustanove. Bolnički proračun obuhvaća nekoliko stavki i to: sredstva za bolničku zdravstvenu zaštitu (stacionarno liječenje), za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu sa specijalističkom dijagnostikom i dnevnom bolnicom, za liječenje hemodijalizom, te zaključno s 2008. i sredstva za provođenje posebno ugovorenih plaćanja po terapijskom postupku. Za 2008., za dio proračuna koji se odnosi na bolničko liječenje (stacionarno) uzeta je u obzir prosječna cijena dana bolničkog liječenja po djelatnostima bolničke zdravstvene zaštite (prema bolničkim računima ispostavljenim Zavodu u prethodnom razdoblju), ovisno o tipu ustanove (klinički bolnički centri, kliničke bolnice, opće bolnice, specijalne bolnice). Sredstva za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu sa specijalističkom dijagnostikom i dnevnom bolnicom izračunana su na temelju broja ugovorenih ordinacija specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, specijalističke dijagnostike i postelja/stolaca dnevne bolnice, pri čemu se razlikuju ovisno o mogućem izvršenju prema kadrovskom normativu za djelatnost, uz 40 satni radni tjedan, te udjelu materijalnih troškova ovisno o vrsti djelatnosti. Sredstva za provođenje hemodijalize izračunana su na temelju mogućeg godišnjeg broja postupaka hemodijalize s obzirom na broj osiguranih osoba koje se u određenoj ustanovi liječe hemodijalizom. Ukupna sredstva za posebno ugovoreno plaćanje po terapijskom postupku izračunana su na temelju cijene utvrđene općim aktom Zavoda. Tako dobiveni iznosi korigirani su za pojedine bolničke zdravstvene ustanove, uzimajući u obzir specifičnu djelatnost koju provode, područje na kojem se nalaze, specifičnosti s obzirom na visinu troškova održavanja hladnog pogona, te potrebnog broja zaposlenika vezano na ugovorene kapacitete i potrebu zadržavanja, odnosno očuvanja osnovne mreže bolničkih zdravstvenih ustanova.*

Prema navedenom, vidljivo je da su utvrđeni jasni kriteriji za izračun proračuna bolničkih zdravstvenih ustanova. Međutim, za bolnice koje su istaknute u Nalazu, nisu u obzir uzeti oni kriteriji koji se nisu mogli unaprijed predvidjeti (reorganizacija, smanjenje kapaciteta radi građevinskih zahvata, proširenje osnovne djelatnosti bolnice), pa tako ni u trenutku izračuna proračuna objektivno kvantificirati.

Zavod je napomenuo da je od 1. siječnja 2009. u primjeni nov način plaćanja bolničke zdravstvene zaštite, prema kojem će se objektivnije vrednovati bolničko liječenje osiguranih osoba, te će se nadalje pratiti izvršenje tih bolničkih zdravstvenih ustanova i po potrebi korigirati njihovi proračuni.

Vezano za preporuku da se provede kategorizacija bolnica, te dodijele akreditacije za obavljanje određenih vrsta usluga, Zavod je napomenuo da su navedeni poslovi u nadležnosti Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu.

Rashodi za nabavu i pohranu cjepiva

- 4.1. Rashodi za nabavu i pohranu cjepiva u 2008. izvršeni su u iznosu 95.021.271,00 kn, a odnose se na nabavu cjepiva u iznosu 94.036.833,00 kn i pohranu i distribuciju cjepiva u iznosu 984.438,00 kn.

Za nabavu usluga pohrane i distribucije cjepiva za provedbu Programa obveznog cijepljenja i Programa obvezne imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse u 2008. godini, Upravno vijeće Zavoda donijelo je u prosincu 2007. odluku o davanju suglasnosti direktoru Zavoda u ukupnoj vrijednosti 805.200,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Odlukom je navedeno da se usluga pohrane i distribucije cjepiva ustupa izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku s jednim društvom uz primjenu odredbi članka 12. stavka 6. točka 1. alineja 2. i članka 13. prijašnjeg Zakona o javnoj nabavi (predmet nabave čine tipizirani radovi koje obavlja ponuditelj pod istim uvjetima iz osnovnog ugovora za koji je prethodno proveden postupak javnog nadmetanja ili nadmetanja po pozivu, a može se koristiti tijekom tri godine nakon zaključenja osnovnog ugovora).

Odluka o odabiru ponude i obavijest o zaključenju ugovora objavljene su u Narodnim novinama. U siječnju 2008. zaključen je ugovor o pohrani i distribuciji cjepiva županijskim zavodima za javno zdravstvo i Zavodu za javno zdravstvo za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. Navedenim ugovorom određena je obveza društva za pohranu i distribuciju cjepiva za dostavu mjesečnog, šestomjesečnog i godišnjeg izvješća o izvršenim narudžbama, pohranama, utvrđenim kvantitativnim i kvalitativnim nedostacima cjepiva, distribucijama cjepiva zavodima za javno zdravstvo po vrsti i količini cjepiva, broju osiguranih osoba Zavoda koje su obuhvaćene programima cijepljenja, te neutrošenom cjepivu po vrsti i količini i to razrađeno za svaki pojedini zavod za javno zdravstvo. Navedeno društvo je također obvezno dostavljati Zavodu podatke o nedistribuiranom cjepivu pohranjenom u skladištu, po vrsti i količini. Ugovorom je nadalje utvrđeno da je Zavod obvezan tijekom godine neprekidno obavljati provjeru provođenja odredbi ugovora.

Društvo je dostavilo Zavodu tromjesečna izvješća za 2008. koja sadrže podatke o skladišnim evidencijama s podacima o šifri, imenu i obliku, te količini nabavljenih i izdanih cjepiva zavodima za javno zdravstvo i bolničkim ustanovama, te stanju zaliha po vrstama cjepiva. Navedena izvješća ne sadrže ugovorene podatke o broju osoba obuhvaćene programima cijepljenja, kao niti neutrošenim i uništenim cjepivima po vrsti i količini.

Državni ured za reviziju naložio je postupati u skladu s odredbama ugovora o pohrani i distribuciji cjepiva i od društva za navedene usluge zatražiti cjelovita mjesečna, šestomjesečna i godišnja izvješća kako je utvrđeno ugovorom.

- 4.2. *Zavod je obrazložio da je izvješće izrađeno u skladu s ugovorima za nabavu cjepiva iz Programa obveznog cijepljenja u Republici Hrvatskoj u 2008. i Programa obvezne imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse za posebne skupine stanovništva i pojedince pod povećanim rizikom u Republici Hrvatskoj u 2008., poštujući zakonski slijed nabave, pohrane i distribucije cjepiva, u skladu s odlukama Upravnog vijeća, po prijedlogu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i uz suglasnost Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.*

Upravno vijeće Zavoda je 6. prosinca 2007. donijelo odluku o osiguranju sredstava za provođenje Programa obveznog cijepljenja u razdoblju od 1. siječnja do 31. ožujka 2008. uz suglasnost ministra zdravstva i socijalne skrbi (od 23. studenoga 2007.) i o nastavku cijepljenja po programu iz 2007. u razdoblju od 1. siječnja do 31. ožujka 2008. Za nabavu svih cjepiva po navedenim programima (Obvezni i Program obvezne imunizacije) provedeni su postupci u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, te zaključeni ugovori za trogodišnje razdoblje od 2008. do 2010.

Zavod je napomenuo da je Izmjenom i dopunom Općih uvjeta ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 85/08), koji su sastavni dio ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, uspostavio obvezu praćenja potrošnje cjepiva od strane ugovornih doktora Zavoda, te ih obvezao da redovito mjesečno putem tiskanice, Mjesečno izvješće o potrošnji cjepiva, objavljene u spomenutom aktu, dostavljaju izvješća Zavodu. Pohrana i distribucija cjepiva se obavlja u skladu s odredbama članka 2. i 3. ugovora o pohrani i distribuciji cjepiva županijskim zavodima za javno zdravstvo i Zavodu za javno zdravstvo Grada Zagreba. Praćenje će u potpunosti biti moguće do krajnjeg cjepljenika kada se završi započeti postupak informatizacije cjelokupnog sustava primarne zdravstvene zaštite, što će omogućiti praćenje svih cijepljenja po osiguranoj osobi, te će se moći pratiti točan broj osoba koje su obuhvaćene programima cijepljenja i uspostaviti ažurna evidencija o neutrošenim cjepivima po vrsti i količini. Daljnjim procesom zamjene sadašnjih iskaznica zdravstveno osigurane osobe – isprava 1, s multifunkcionalnom iskaznicom zdravstveno osigurane osobe – isprava 2, odnosno pametnim karticama, osigurat će se tehnički i sigurnosni mehanizam preciznog utvrđivanja podataka o primljenim cjepivima, odnosno o tome koji je osiguranik, kada, gdje i koju vrstu odgovarajućeg cjepiva primio.

Zavod je javna ustanova koja ima svojstvo pravne osobe s pravima, obvezama te odgovornošću utvrđenom Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i statutom. Koncem 2008. donesen je novi Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, koji je stupio na snagu početkom 2009. Poslovi Zavoda obavljani su u središnjoj ustrojstvenoj jedinici, Direkciji, te 20 područnih ureda u sjedištima županija. U 2008. Zavod je obavljao djelatnost za koju je osnovan.

Poslovanje se obavljalo u skladu s propisima, odnosno pribavljenim suglasnostima. Ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 20.644.438.201,00 kn, rashodi u iznosu 20.718.065.368,00 kn i izdaci u iznosu 17.970.510,00 kn, te je koncem 2008. iskazan manjak prihoda i primitaka u iznosu 91.597.677,00 kn. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz ranijih godina iznosio je 699.395.334,00 kn, tako da je koncem 2008. ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u narednim razdobljima iznosio 790.993.011,00 kn. Prihodi su ostvareni iz državnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti u iznosu 19.823.805.139,00 kn, od administrativnih pristojbi i prema posebnim propisima 813.632.129,00 kn, od imovine 6.590.933,00 kn, te iz vlastite djelatnosti u iznosu 410.000,00 kn.

Rashodi i izdaci se odnose na naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu 20.211.717.275,00 kn, rashode za zaposlene 248.242.872,00 kn, materijalne rashode 108.069.119,00 kn, rashode za nabavu nefinancijske imovine 30.528.864,00 kn, financijske rashode 21.881.344,00 kn, druge rashode poslovanja 97.625.894,00 kn, te izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova 17.970.510,00 kn.

Zavod je uključen u sustav Državne riznice i proračunski je korisnik. Od 2007. prihodi Zavoda prihod su državnog proračuna. Prihodi koji se ostvaruju od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje prate se u državnom proračunu odvojeno od drugih prihoda. U državnom proračunu osiguravaju se sredstva za Zavod prema financijskom planu, neovisno o visini sredstava doprinosa koja se uplate u državni proračun. Tako su prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti Zavoda ostvareni u iznosu 19.823.805.139,00 kn, a prema podacima Ministarstva financija tijekom 2008. u državni proračun su uplaćeni prihodi od obveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu 18.066.250.328,00 kn. Preostala sredstva u iznosu 1.757.554.811,00 kn ostvarena su za zdravstvenu zaštitu i naknade osiguranicima utvrđene odredbama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu te pokriće drugih rashoda obveznog zdravstvenog osiguranja.

U 2008. su provedena 64 postupaka javne nabave u ukupnom iznosu 234.610.965,00 kn, od čega se na nabave velike vrijednosti odnosi 231.420.968,00 kn, a nabave male vrijednosti 3.189.997,00 kn. Postupke nabave provodila je Direkcija i područni uredi uz odobrenje Direkcije. Postupci su provedeni u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Na temelju donesenih odluka s odabranim ponuditeljima zaključeni su ugovori o nabavi roba, radova i usluga. Rashodi u 2008. su obavljani u skladu sa zaključenim ugovorima.

U skladu s pribavljenim mišljenjem Uprave za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, nabava lijekova na recepte u iznosu 3.391.986.542,00 kn, ortopedskih i drugih pomagala u iznosu 529.616.578,00 kn te posebno skupih lijekova u iznosu 417.656.123,00 kn, odnosno u ukupnom iznosu 4.339.259.243,00 kn, obavljena je prema posebnim propisima. Kod nabave lijekova, te ortopedskih i drugih pomagala, Zavod nije primjenjivao odredbe Zakona o javnoj nabavi nego posebne propise (Zakon o lijekovima, Osnovna i Dopunska lista lijekova, Pravilnik o mjerilima za određivanje cijena lijekova na veliko i o načinu izvještavanja o cijenama na veliko, Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala). Prema obrazloženju Zavoda, a u skladu s pribavljenim mišljenjem spomenute Uprave, u navedenim postupcima nabave Zavod nije naručitelj koji zaključuje ugovore o nabavi u smislu Zakona o javnoj nabavi, te nije primijenio postupke nabave prema odredbama navedenog Zakona.

Za lijekove Zavod osigurava sredstva za pokriće utvrđenih cijena lijekova iz Osnovne i Dopunske liste lijekova kao propisanog standarda prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja, do kojeg iznosa plaća lijekove. Prema podacima Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, iz stručne studije Svjetske zdravstvene organizacije, prosječna cijena lijekova u Republici Hrvatskoj je na razini 73,0% prosječne cijene lijekova u Europi.

Za ortopedska i druga pomagala podaci o jediničnoj i ukupnoj vrijednosti iskazani su Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala, te se navedenim Pravilnikom određuje iznos do kojeg Zavod ugovornim isporučiteljima plaća pomagala isporučena osiguranim osobama.

Izvješće o obavljenoj reviziji je uručeno zakonskom predstavniku 8. lipnja 2009.

Zakonski predstavnik je u propisanom roku prigovor na Izvješće o obavljenoj reviziji. Prema odredbama članka 7. Zakona o državnoj reviziji, o prigovoru je odlučio glavni državni revizor. Prigovor nije prihvaćen.